(ڪل - ٣٨)

شيوڙي ۽ سپٽيڪر جي ڪٿا

سچو ستگورو آنهيءَ کي ڪوٺ جي سگهبو، جو (١) ڇهن شاسترن ۽ ويدانت جي سکيا ٻين کي ٻڌائي، مدر ورياکيان ۽ ڪيرتن دئاران ماڻهن کي خوش ڪري- يا (٢)جو پنهنجن شش کي منتر اُپديش ڏئي، اُنهن کي ڏئل منتر جي جاپ ڪرڻ جو آديش ڏئي- يا- (٣) جو پنهنجي چتر زبان سان ششن ۽ ٻين کي وڏيون وڏيون غيبي ڳالهيون ٻڌائي، اُنهن کي خيالي درشن ڪرائي ۽ (٤) جنهن خود ساکياتڪار درشن نه ڪيو هجي.

ليڪن سچو ستگورو اُهو آهي، جو سيني کي پنهنجي آتم اَنڀوءَ جو سواد وٺائي ۽ پرتکيه گيان ڪرائي. سچو ستگورو، سپني ۾ به، پنهنجن شش ۽ چيلن کان پنهنجي شيوا وغيره ڪرائڻ جي خواهش نه رکي. اُلٽو پريمين جي شيوا ڪرڻ لاءِ هردم تيار رهيتو. هن کي اِهو خيال ڪڏهن به ڪين ٿيندو آهي ته مان هڪ مهان آتما آهيان ۽ هي منهنجا شش مون کان گهٽ درجي وارا آهن. سڀ کان مکيه خاصيت ستگوروءَ ۾ اِها ٿيندي آهي، جو هو سدائين پرم شانت واري حالت ۾

رهندو آهي ۽ سيني کي پنهنجو سروپ سمجهي، سائين اهڙو ئي ورتاءُ ڪندو آهي. سچي ستگوروءَ لاءِ راجا توڙي رنڪ، اوچ يا نيچ ڪل وارا هڪ سمان آهن.

ستگورو سائين بابا ۾ سچي ستگوروءَ وارا سڀ لڇڻ هئا. (١٨) ارڙهن ورهين جي ڄمار ڪانولي، سنڌن من تي پورو ضابطو هو، بنهه بي دٻا ٿي، ايڪانت وارن آستانن ۾ هليا ويندا هئا ۽ شوڻ ۾ آيل ڀڳتن ۾ گيان جوت جو ديپڪ جڳائيندا رهيا ۽ پوءِ پاڻ سيني ۾ ڦوڪيندا رهيا، جنهنڪري ڀڳتن ۾ پوءِ جي سلي آئڻ بعد، ڀڳتي، وئراڳيه، شانتي ۽ ڪلياڻ روپي ملڪيت ڪيترن حاصل ڪئي.

شولاپور ضلع جي اَڪلڪوٽ واري شري سپٽنيڪر وڪالت پڙهندڙ جو هم ڪلاسي شري شيوڙي هو. هڪ ڏينهن وڪالت ڪلاس جي سيني وديارٿين گڏجي، وڪالت جي اڀياس تي پنهنجا خيال ظاهر ڪيا ۽ سيني کي اِئين ڏسڻ ۾ آيو تہ صرف شيوڙي ئي وڪالت جي امتحان ۾ ناپاس ٿيندو. ليڪن شيوڙي سيني کي کليو کلايو چيو تہ ”مان امتحان ۾ ضرور پاس ٿيندس ڇو تہ منهنجو ستگورو سائين بابا مونکي سڦلتا حاصل ڪرڻ ۾ مدد ڪندو.“

اِن تي سپٽنيڪر عجب ۾ پئجي پڇيس تہ ”سائين بابا آهي ڪير، جنهنجي زور تي تون ڇاتي ٺوڪي چوين ٿو تہ پاس ٿيندس.“

شيوڙي جواب ڏنس ته "منهنجو سائين بابا، هڪ فقير آهي، جو شرڊيءَ جي مسجد ۾ رهندو آهي. ليڪن منهنجي سمجهه ۾ هن جهڙو بيو پورن سنت هن وقت ڪٿي ڪونهي. سائين بابا ئي مونکي چيو آهي تہ تون امتحان ۾ ضرور پاس ٿيندين، ۽ مونکي (١٦) ئي آنا وشواس آهي تہ مان پڪ پاس ٿيندس." اِهي لفظ ٻڌي، سپٽيڪر مٿس بہ ٺٺولي ڪئي ۽ سائين بابا لاءِ پڻ گهٽ وڌ ڳالهايو. پر جڏهن شيوڙي برابر وڪالت جي امتحان ۾ پاس ٿيو، تڏهن سپٽيڪر جا ترا ئي لڳي ويا.

امتحان پاس ڪرڻ بعد سپٽيڪر، اَڪلڪوٽ ۾ ئي وڪالت شروع ڪئي. ڏهن سالن کانپوءِ ١٩١٣ ۾ سندس سڪيلڌي پٽ جو، گلي جي بيماريءَ ڪري مؤت ٿيو تہ سپٽيڪر جي من کي ڇڱو ڌوڏو اچي ويو. من جي شانتي حاصل ڪرڻ لاءِ هن پنڍرپور، گنگاپور ۽ ٻين تيرٿن جي ياترا پڻ ڪئي پر فائدو ڪين پهتس. ويدانت جي ڪتائن ٻڌڻ بعد بہ سندس من کي شانتي ڪين ملي.

هڪ ڏينهن اوچتو ڪيس سندس ڪلاسي شيوڙيءَ جا لفظ ياد آيا تہ هن وقت پورن سنت شرڊيءَ وارو سائين بابا آهي ۽ خيال ڪيائين تہ اهڙي سنت پرش جو درشن ضرور ڪرڻ کپي. اُن موجب پنهنجي ننڍي

پاڻ پنڊت راو سان گڏ جي شرڌيءَ ۾ آيو ۽ ڏنڊ پاو نا سان، شري ڦل جي پيتا آڏي رکيائين. ليڪن سائين بابا ڪاوڙ ۾ پڇي' چيو ته ”هتان يڪدم نڪري وڃو!“

سپٽيڪر اِنهن لفظن تي هراسجي ويو ۽ هٽي پٺيان وڃي ويٺو ۽ مَن ۾ سوچڻ لڳو ڪنهن ڀڳت معرفت ته باباجن راضي ٿيندا. اِتي ڪن چيس ته ”بالا سهپي ڀڳت“ ئي توکي باباجن سان ملاقات ڪرائي سگهندو. وڪيل سپٽيڪر پڇا ڪندو هُن وٽ ويو ۽ عرض ڪيائين تہ مونکي ملاقات ڪرائڻ ۾ مدد ڪر ۽ هن ها ڪئي.

ٻئي ڏينهن بالاسهپي، باباجن جو هڪ چٽر، بازار مان خريد ڪري مسجد ۾ آيو ۽ اُهو فوٽو بابا جي هٿ ۾ ڏئي چيائين ته ”ٻڌايو ته هي فوٽو ڪنهنجو آهي؟“ باباجن سپٽيڪر طرف اِشارو ڪري چيو ته ”هي فوٽو ته منهنجي يار جو آهي.“ اِئين چئي ٽهڪ ڏيڻ لڳو ته ويٺل ڀڳتن جي منڊلي پڻ خوب ٽهڪ ڏئي کليو. پوءِ وري جڏهن وڪيل سپٽيڪر، بابا کي پرڻام ڪرڻ آيو تہ بابا يڪدم چيو ”ٻاهر نڪالو.“ هُو ويچارو هڪو ٻڪو ۽ وائڙو ٿي ويو. پوءِ وري ٻہ هٿ جوڙي ويٺي رهيو ته بابا وري چيو ته ”اِسڪو باهر نڪالو.“ اِن تي سپٽيڪر ۽ سندس زال ٻئي نراس ٿي موٽي ويا. سپٽيڪر دل ۾ پرارٿنا ڪئي ته ”هي سائين بابا،

اسين اوهان وٽ ”ديا جي يڪشا“ وٺڻ آيا هئاسين پر هاڻي گهٽ ۾ گهٽ اسان کي ايتري ته دلداري ڏيو ته هن ڪان پوءِ اسان کي پنهنجي درشن ڪرڻ جي منظوري ڪڏهن ڏيندا.“

متين ڳالهه کي پريو سال گذري ويو پر سپٽيڪر جي دل کي شانتي ڪانه آئي. هو گنگاپور ۾ ويو ته هيڪاري اشانتي وڌي ويس. پوءِ وري موديءَ گانوءِ ۾ شريمتي سپٽيڪر ڪجهه وقت وشرام ڪرڻ لاءِ ويئي ۽ اتان سڌو ڪاشيءَ وڃڻ جو نشچيه ڪيائون. پر اسهڻ کان ٻه ڏينهن اڳ، شريمتيءَ سپني ۾ ڏٺو ته ”مان گهاگهر کڻي ”لکوشا“ جي کوهه تي پاڻي ڀرڻ وڃي رهي آهيان ته نم جي وڻ هيٺان هڪ فقير ويٺل ڏٺم، جنهن جي مٿي تي ڪپڙو ٻڌل هو. فقير سندس پرسان اچي کيس چيو ته ”منهنجي پياري ٻالڪي! تون ايترو ڪشٽ ڇو کڻي رهي آهين. مان توکي گهاگهر نرمل جل سان ڀري ٿو ڏيان.“ فقير جي ڊپ کان، مان خالي گهاگهر سان موٽڻ لڳيس ته فقير منهنجي پٺيان هلندو آيو.

اِتي سندس اکيون کلي پيون ۽ سپني واري ڳالهه يڪدم پنهنجي پتيءَ سان ڪيائين. ٻنهي سپني کي هڪ سٺو سوڻ سمجهي، شرڊيءَ لاءِ روانا ٿي ويا. جڏهن شرڊيءَ ۾ پهتا تڏهن باباجن مسجد ۾ حاضر

کو نہ هئا ۽ ”ليڊيءَ“ ۾ ويا هئا. هي ٻئي سندن اچڻ جي انتظاري ۾ ويهي رهيا.

جڏهن باباجن موٽيا تڏهن پتنيءَ ڏٺو تہ سپني وارو فقير بلڪل بابا سائين جهڙو هو. ٻنهي اُتي عزت سان پرڻام ڪيو ۽ پوءِ ماٿ ڪري باباجن جي چرنن ۾ ويهي رهيا. باباجن بہ مٿن پرسن ٿي، پنهنجي نموني ۾ هڪ ٽئين ماڻهوءَ کي هينئين کهاڻي ٻڌائڻ لڳا.

منهنجن هٿن، پيٽ، بدن ۽ چيلهہ ۾ ڪيترن ڏينهن کان درد ۽ سُور آهي، جو ڪيترن دوائن ڪندي بہ ڪين لٿو، تنهن ڪري منهنجو دوائن ڪرڻ مان ايمان نڪري ويو آهي. پر اڄ اهڙي عجب جي ڳالهہ ٿي آهي، جو مان ڏسان ٿو تہ اُهو سُور صفا غائب ٿي ويو آ!“ مٿين لفظن چوڻ بعد، شري ۽ شريمتي سپٽيڪر ٻنهي خود معلوم ڪيو تہ ٻنهي جي من جي اَشانتي صفا غائب ٿي ويئي ۽ ٻئي سرها ۽ بلڪل پرسن ٿيا!

اِني شري سپٽيڪر همت ٻڌي درشن ڪرڻ لاءِ ويجهو وڌيو تہ ”ٻاهر نڪل جائو“ جي سواگت مليس! پر هن ٻيري بلڪل ڌيرج ۽ نمرتا سان اندر ۾ پاڻ کي چوڻ لڳو تہ ”باباجن، ضرور منهنجن اڳين ڪرمن ڪري، مون تي ناراض هوندا. مان ڪئن بہ ڪري پاڻ ۾ سڌارو آڻي، باباجن کان اڳين ڪيل گناهن جي معافي وٺندس.“ اِهو اِرادو ڪري، باباجن جي چرڻن تي پنهنجو

مٿو ڪٽي رکيائين ته باباجن وري راضي ٿي سندس مٿي تي آشيرواد جو هٿ رکيو!

سپٽيڪر باباجن جا چرڻ دٻائيندو رهيو ته مٿان هڪ ڊاڪٽرياڻي آئي ۽ باباجن جي چيلهه کي ٻيرون ڏيڻ لڳي ته باباجن وري هڪ ٻيٽي (واڻٽي) جي ڪهاڻي شروع ڪئي، ته ڪئن هنجي حياتيءَ ۾ ڦيرو آيو ۽ ڪئن هنجو سڪيلڊو پٽ گذاري ويو. اها ٻڌي سپٽيڪر دل ۾ چوڻ لڳو ته ”هيءَ ڪٿا ته ٻنهي مون سان ٿي لڳي! يعني ته باباجن انترياميي آهن ۽ منهنجي دل جو حال ٻوڙي رهيا آهن.“

اتي باباجن وري سپٽيڪر ڏانهن اشارو ڪري، ڊاڪٽرياڻيءَ کي چوڻ لڳا ته ”هي پلو پرش، مون تي الزام هڻي رهيو آهي ته مون ئي سندس پٽ ماريو آهي. جيڪڏهن ائين آهي ته هي مهاشيه، هن مسجد ۾ اچي ڇيڙون ڇو ڪري رهيو آهي؟ ٻر هاڻي مان هن مهاشيه جي پتنيءَ جي گوڏ ۾، ساڳيو پٽ آڻي ڏيندس.“ ائين چئي پنهنجو ساڄو هٿ، سپٽيڪر جي مٿي تي رکي چيو ته ”هاڻي ٻيون چنتائون ڇڏي، مون تي پورو پورو وشواس رکو ته اوهانجي من جون مرادون پوريون ٿينديون.“

سپٽيڪر اهي آسيس جا لفظ ٻڌي اهڙو ته گد گد ٿيو ۽ سندس اکين مان آنسوءَ اهڙا ته نڪتا، جو

باباجن جا چرڻ ني ڌوپي ويا. پوءِ باباجن کي نمسکار ڪري رهڻ جي جاءِ تي آيو ۽ باباجن جي پوڄا ڪرڻ جي سامگري کڻي، پتنيءَ سميت وري مسجد ۾ آيو. اُن کانپوءِ هرروز باباجن جو پوُڄن اچي ڪندو هو ۽ بابا جو هٿ ڏنل پرساد گرهڻ ڪندو هو. ماڻهن جي پيڙ پيڙان هوندي پڻ، مسجد ۾ اچي، بار ٻار مٿو ٽيڪيندو هو. مٿي ٽيڪڻ مهل، هڪ دفعي سندس مٿو، ٻئي پريميءَ سان ٽڪرائيندو ڏسي، باباجن چيو ته "پريم ۽ شرڌا سان هڪ دفعو مٿو ٽيڪڻ ئي مونکي پسند آهــي." اِنهي آسيس ملڻ تي راس جو وري، سپنٽيڪر کي باباجن، ساکيات پانڊوُرنگ جي مُورتيءَ جيان، ڏسڻ ۾ آيو!!

ٻئي ڏينهن وچڻ جــو ويچار ڪري، "باباجـن کي صرف هڪ روپيو دکشڻا ڏيڻ جو خيال ڪري آيو پر جي آسوپڪار ڪندا ته ٻيو بـه ڏيندس." پر جڏهن هڪ رپــيو دکشڻا پيڻا رکيائين تـه اَنترِيامي باباجــن، کانئس هڪ روپيو وڌيڪ گهريو ۽ آشيرواد ڪئي" ته هي شري ڦل جو ميوو پنهنجي پتني جي جهوليءَ ۾ وجهي نشچت جيون گذار."

باباجن جي آگيا پالن ڪرڻ کان سال پــوءِ، ٻنهي کي هڪ پتر پيدا ٿيو، جو (٨) مهنن کان پوءِ آڻــي، باباجن جي چرڻن تي ليٽائي چيائون تـه "هــي شري
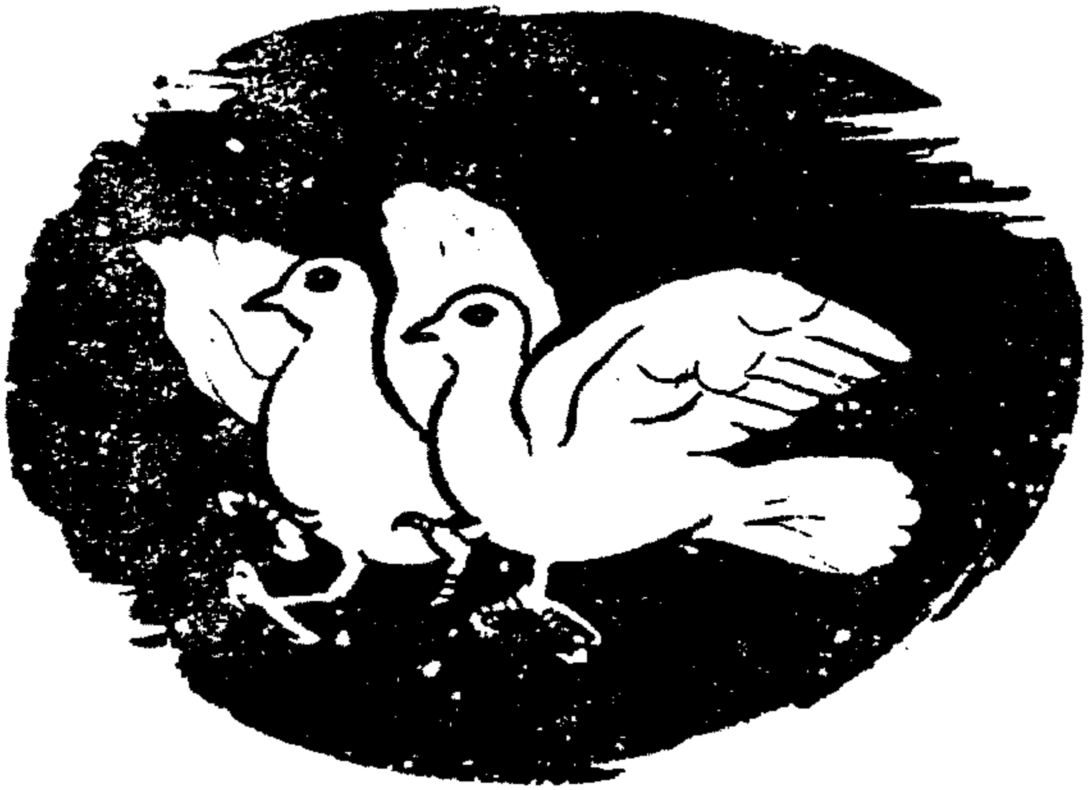
سائين نات! اوهانجو اَحسان اَسين ڪڏهن چڪائينداسون! اوهان جي شري چرڻن تي اسان جو بار بار نمسڪار آهي. اسان ڏينن تي پنهنجي ڪرپا ڪندا ته اسان جو من اوهان جي پيرن ڪمل ۾ مگن ۽ مست رهي.” پت جو نالو ”مرليڌر“ رکيو ويو. اُن ڪانپوءِ ٻه پٽ پاسڪر ۽ ڏنڪر نالي سان پيدا ٿيا ۽ ٻنهي کي هڪ ٻئي ته ”سنتن جا وچن ڪڏهن به خالي نه ويندا آهن.“